

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0499
Název školy	Soukromá střední odborná škola Frýdek-Místek, s.r.o.
Název Materiálu	VY_32_INOVACE_201_VES_01
Autor	Mgr. Jana Nachmilnerová
Tematický okruh	Veřejná správa
Ročník	1 Forma denní, 2 Forma dálková
Datum tvorby	Září 2013
Anotace	Materiál slouží k výuce a samostudiu, celek tvoří základy pro orientaci v předmětu Veřejná správa, obsahuje také cvičení, pro práci s vyučovaným tématem. Společná kontrola činností je prováděna pomocí dataprojektoru nebo na PC
Zdroje	Ilustrace, pokud není uvedeno jinak, jsou screeny obrazovky a jejich úprava, archiv autora a kliparty MSOFFICE.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VEŘEJNÁ SPRÁVA - pojmové vymezení

VES - je jedním ze zákl. pojmů v oblasti řízení společnosti, kde je nutno vyčlenit pojem

Správa:

- je historický pojem a v latině znamená „**administrativní přísluhování**“
- odvozuje se také od slova PRÁVO = to je činnost spojená s právem
- správa vykonává činnosti spojené s právem v praxi, jsou to tzv. správní činnosti, např. spravování, řízení atd.
- je to cílevědomá společenská činnost směřující k naplnění a dosažení cíle, který má charakter veřejný nebo soukromý
- realizuje se pomocí účelových právních norem a zákl. právní normou je „**právní řád**“

Správní subjekt - je orgán, kt. spravuje a obhospodařuje objekt – např.: (subjekt = Úřad práce, objekt = nezaměstnaný . UoZ, také i ZoZ)

Členění správy:

SPRÁVA				
VEŘEJNÁ SPRÁVA				SOUKROMÁ SPRÁVA
STÁTNI SPRÁVA		SAMOSPRÁVA		
VNITŘNÍ SPRÁVA	ÚZEMNÍ STÁTNI SPRÁVA	ZÁJMOVÁ SPRÁVA	ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA	

Veřejná správa - VES - je správa lidské společnosti - rozumí se ji správa:

1. území státu, kraje, obce - NUTS
2. věci, ke které má veřejnost vlastnická práva, tj. věci movité – dopravní prostředky, věci nemovité – komunikace, budovy atd.
3. veřejných záležitostí, např. služby veřejnosti, občanů obce, kraje atd.
4. užívání veřejných objektů a zařízení, např. přírodní zdroje atd.

Veřejnou správu charakterizují její **funkce:**

1. mocenská	3. organizační	5. služby veřejnosti
2. ochranná	4. regulační	

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Veřejná moc: - VES prostřednictvím právního řádu realizuje svou moc ve společnosti

veřejnou moc dělíme:

- centrální - dále se člení na moc: výkonnou, zákonodárnou a soudní
- necentrální – stát ji svěřil územní samosprávě
- ochrannou – zajišťuje veřejný pořádek, ochranu obyvatel, bezpečnost a plynulost silničního provozu ...
- organizační – např. území státu je rozděleno na menší územní části, VES člení instituce dle oborů činnosti atd.
- služby veřejnosti – slouží k rozvoji společnosti, jsou to činnosti konané ve veřejném zájmu, služby ekonomické, sociální, finanční, pečovatelské atd.

SPRÁVA – v obecném smyslu ji chápeme zpravidla jako lidskou činnost, která záměrně sleduje nějaký cíl (má charakter veřejný nebo soukromý); je to činnost účelová, máme předem promyšlenou (vztah správy k právnímu řádu je dán tím, že spravující subjekt musí dbát normy právního řádu)

Právní normy – upravují společenské vztahy, kt. se dotýkají denního života občanů a to již od jejich narození až do smrti.

Správu lze chápat v pojetí:

- 1) **organizačním** – rozumí se jí orgány VES, kt. správu vykonávají (ÚP, inspektoráty, katastrální úřad, finanční úřad, zdravotní pojišťovny, obecní úřady, magistráty měst ...)
- 2) **funkčním** – zaměřuje pozornost na obsahovou stránku – vymezuje to co je předmětem jednání – např.:
  - pro FO - vydávání rodných listů, zápisy do matrik, vydávání OP, CP, rozhodnutí o přijetí ke studiu ...
  - pro PO – stavební povolení, vyměřování daní, vyvlastnění pozemků, pokuty za porušování povinností ...

VES – je vykonávána na základě zákona a ostatních obecně závazných právních předpisů (vyhlášky a nařízení)

Právní řád – tvoří všechny právní normy ve státě, usměrňuje chování obyvatel a organizací státního administrativního aparátu, ... je uspořádán stupňovitě – podle důležitosti nebo právní síly jednotlivých druhů právních norem :

- 1) **Zákonné** (základní) právní předpisy – (ústava, euroústava, zákony)
- 2) **Podzákonné** (prováděcí) – vyhlášky ministrů, vyhl. OÚ, MěÚ, Magistrátu měst a KÚ ... nařízení)

Všechny tyto zákl. předpisy vydávají nejvyšší zastupitelské orgány – Parlament ČR, nižší – podzákonné předpisy vydává vláda, její členové (ministři) a nižší orgány SS (KÚ, MěÚ, ...)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

STÁTNÍ SPRÁVA - SS

- je část veřejné správy, kterou vykonává stát prostřednictvím svých orgánů
- státní správa vystupuje jako ručitel a garant určitého zákonného stavu a vydává správní akty, které jsou právně závazné
- jejím cílem je fungování a zabezpečování činnosti státního systému a aparátu

Výkon státní správy je uskutečňován:

1. **ústředními orgány státní správy**, což jsou orgány, které mají nejvyšší výkonnou moc a jejich postavení uvnitř státu je dáno ústavními zákony

a) prezident

b) vláda a ministři

c) ústřední výkonné orgány státní správy a jejich instituce

2. **podřízenými státními institucemi**

a) regionálními

b) krajskými

c) místními

Pravomoci státní správy:

1.) **výkonná** – spočívá v plnění úkolů a zabezpečování státních činností

2.) **zákonodárnou** – projevuje se tvorbou právních norem

3.) **nařizovací** – spočívá ve vydávání závazných nařízení

4.) **kontrolní** – spočívá v provádění kontroly prostřednictvím státního dozoru a státní inspekce - ČOI, ČŠI, ČIŽP ...

Členění státní správy:

- územní státní správa – její působnost pokrývá celé území ČR
  - regionální správa – je zaměřena na regiony a je vykonávána pro statistické, hospodářské a finanční činnosti EU
  - krajská státní správa – vykonává správu na pověřeném území, vykonávají ji např. krajské instituce jako jsou finanční ředitelství, krajský soud atd.
  - okresní státní správa – je vykonávána okresními institucemi např. Okresní policejní správa atd.
  - místní státní správa – je vykonávána na území obce, popř. na území několika obcí
- =====

Zdroje: Káňa Pavel, Základy veřejné správy, Montanex, Ostrava 2010

Vybrané kapitoly VES pro studium na SŠ